

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” във ВСУ “Черноризец Храбър”

Изготвил рецензията: доц. д-р Николина Грозева, катедра „Икономика”, ВСУ „Черноризец Храбър”, направление 3.8. Икономика, въз основа на Заповед № 49/ 25.01.2025г. на Ректора на ВСУ “Черноризец Храбър”

Автор на дисертационния труд: Райян Номан Мерхи

Тема на дисертационния труд: Оценка на финансовото състояние на здравните заведения, въвеждащи система за качество в Ливан

1. Общо представяне на дисертационния труд.

Предоставеният ми за рецензия труд се състои от увод, три глави, заключение, списък с използвана литература и приложения. Общият обем наброява 168 страници. Списъкът с литература съдържа 141 източници на арабски и английски език.

Уводът на дисертацията съдържа цел, задачи, предмет, обект, изследователски хипотези и методология на изследването, ограничения в предметна и пространствена област на изследване.

Дисертационния труд се основава на концепцията, че използването на системи за качество повишава финансовата стабилност в сектора на държавното здравеопазване в Ливан. В тази връзка са анализирани финансовото здраве и системите за качество и тяхната взаимна обвързаност в рамките на ливанската здравна система. В резултат от емпиричното изследване е потвърдена положителната връзка между тях и възможността за управление на

финансовото състояние чрез приложение на система от ключови показатели за ефективност в допълнение към системата за управление на качеството. В заключение са обобщени изводи и препоръки от проведеното изследване, както и виждането на автора, че то може да бъде приложено в частния здравен сектор в Ливан.

2. Преценка на актуалността, формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата е актуална тъй като ливанската здравна система е изправена пред финансови предизвикателства, породени от икономическата и политическа нестабилност. Много болници са внедрили системи за управление на качеството (СУК) с цел подобряване на финансовите резултати и качеството на услугите, като следват международните стандарти.

Ето защо авторът си поставя за цел да оцени как внедряването на СУК влияе върху финансовото здраве на болниците, особено в страна като Ливан, която се бори с финансови трудности. Изследването има за задача да установи дали СУК може да помогне на здравните институции да намалят разходите, подобрят качеството на услугите и запазят финансовото си здраве.

Чрез правилното формулиране на изследователските задачи в дисертацията, докторантът е постигнал изпълнението на поставената цел, а именно да се предложи набор от критерии за поддържане на финансовата стабилност на здравните институции в Ливан чрез намиране на възможности за съществено подобряване на финансовото състояние на ливанските здравни институции чрез подобряване на качеството въз основа на изследвания и международни стандарти. Изследователските хипотези са аргументирано защитени. Всичко това е постигнато чрез

приложението на подходящ научен инструментариум в хода на изследването.

Представеният дисертационен труд е логически издържан и научно обоснован. Стилът на изложението би могъл още да се преценира. Дисертацията е в обем, оптимален за изискванията към подобен вид научни трудове. Цитирането е коректно.

3. Автореферат и публикации по дисертационния труд

В автореферата с обем 45 страници са представени основните елементи на проведеното научно изследване. Обобщено е накратко съдържанието на главите, като са посочени основни изводи във всяка от тях. В заключение са обобщени резултатите от дисертационното изследване. Представени са вижданията на авторката за постигнатите научни и научно-приложни приноси. Посочени са 3 публикации по темата на дисертацията в нереперирано списание с научно рецензиране. От представената справка е видно, че са изпълнени минималните национални изисквания за придобиване на ОНС “доктор” съгласно Правилника за приложение на ЗРАСРБ.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

По моя преценка научните приноси са правилно формулирани от докторанта. По-значимите са:

1. Проучен е постоянно възникващ проблем пред функционирането на общественото здравеопазване – финансовите резултати в държавните болници, и са дефинирани основните фактори, влияещи върху броя на наличните легла и годишния

бюджет, отпуснат от Министерството на общественото здраве в Ливан.

2. Идентифицирани са нови зависимости, показващи, че увеличаването на броя на болничните легла е свързано със спад в рентабилността и появата на финансови затруднения.

3. На основата на емпирични данни от представителна извадка от болници и статистически анализ се доказва, че инвестирането на финансов ресурс в системи за качество в ливанското здравеопазване повишава възвръщаемостта на инвестициите от въвеждането на тези системи. В този смисъл е дефинирано е взаимодействието между финансовите резултати и практиките за управление на качеството, които предлагат подходи за решаване на финансови и управленски проблеми в здравеопазването.

Посочените по-горе резултати допълват и ситематизират научното познание.

4. Предложени са методически подходи при определянето на критериите, използвани от Министерството на здравеопазването при разпределянето на финансовите ресурси и разработването на стратегии за ефективно управление на бюджетите в заведения с голям леглови капацитет. Тези резултати имат практико-приложен характер.

6. Бележки и препоръки.

Към рецензирания труд мога да отправя следните бележки, които могат да бъдат взети пред вид в бъдещата научна работа на докторантката:

- Не е достатъчно задълбочено анализирана ролята на Световната здравна организация по отношение на подобряване на

ефективността и финансовата устойчивост на националната здравна система в Ливан, макар че подобно намерение е заявено от авторката.

- Би било полезно по-подробно да се разгледат причините за големия дял на неосигурените здравно граждани, което в крайна сметка води до недофинансиране на здравеопазването в Ливан.

Посочените от мен критични бележки не омаловажават достойнствата на дисертационния труд, а представляват по-скоро насоки за автора за последващи научни търсения.

7. Заключение.

Представеният дисертационен труд “Оценка на финансовото състояние на здравните заведения, въвеждащи система за качество в Ливан” представлява самостоятелно, напълно завършено научно изследване и отговаря на критериите и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, поради което изразявам своето положително становище на докторант Райян Номан Мерхи да бъде присъдена ОНС „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Политическа икономика“.

25.02.2025г.

Гр.Варна

Изготвил:

/доц. д-р Николина Грозева/